

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 4.50 fil.

☐ ☐

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
1/2 an 12 cor. 1/4 an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:

odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

☐ ☐

To' ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în Blaj.**Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.**

Memorandul greco-catolicilor ruteni către primatele de Strigon.

Valurile provocate între greco-catolicii din Ungaria prin discursul ținut de către primatele din Strigon la adunarea generală a societății „Szent István Társulat” încă nu s'au așezat, și poate vor mai rămânea încă multă vreme la suprafață. Enunțările primatului au atins chestiuni de o importanță capitală pentru biserica gr.-catolică.

Presa română unită s'a grăbit a rectifica cele afirmate de primatele cu privire la raportul dintre noi și latini și la stările din biserica noastră. Experiența și tradițiunile de peste două sute de ani, în care timp s. Unire s'a consolidat, s'a lătit și și-a împlinit cu glorie misiunea salutară în mijlocul poporului românesc, e cea mai strălucită dovadă, că calea pe care mergem e bună. Capii noștri bisericești sunt conștii de chemare lor și și-o împlinesc cu sfințenie. Chiar din aceste motive suntem mândri de biserica noastră și de instituțiunile ei și, afară de s. Scaun apostolic al Romei, nu recunoaștem nimănui îndreptățirea de a-se amesteca nici chiar în mod indirect în atacerile bisericii noastre.

Și greco-catolicii ruteni s'au simțit atinși și chiar jigniți în demnitatea lor prin discursul dela Szent-István Társulat, în care se aduc unele învinuiri preoțimii unite. Apărarea clerului unit rutean și rectificarea părerilor greșite, cari le au mulți latini despre instituțiunile bisericii unite, o face episcopul de Muncăciu, Antoniu Papp, în memorandumul adresat Eminenței Sale cardinalului-primat Dr. Csernoch în numele Capitulului și a Consistorului episcopesc gr.-cat. de Muncăciu.

Acest memorandum, care precum credem, exprimă vederile întregului cler unit rutean, în formă e de caracter omagial, deci e concipiat în termeni blânzi și prevenitori, în fond însă e un protest destul de energic contra acuzelor, că clerul rutean ar fi străin de inima poporului și nu ar purta grija cuvenită de interesele religioase ale poporului rutean.

Din resumatul memorandumului, publicat în foile magiare, credem de interes și pentru cetitorii noștri a remarca următoarele:

Înainte de toate memorandumul dă expresiune alipirii sincere și neclătite față de s. Scaun apostolic al Romei; apoi constată cu mulțămintă, că primatele relevează importanța sfintei Uniri și necesitatea de a o întări.

Referitor la apărarea clerului, spune, că el trăiește și lucrează între împrejurări sociale și economice foarte grele, pe cari le-a depins fidel Egán Ede și le-a descris și eternizat Bartha Miklós în cartea „Kazárok földén”, le-a uitat însă curând opiniunea publică. Exprimă indignarea, că din prilejul primei invaziuni rusești, preoțimea ruteană a fost vătămată în cele mai delicate sentimente, chiar și de unele foi catolice.

Activitatea culturală, socială și economică a clerului în interesul poporului o dovedește fondarea de peste o sută societăți fie credit, consum și alte instituțiuni umanitare și culturale, cum e alumneul din Máramarosziget și internatul din Ungvár. Întru împlinirea chemării sale pe teren cultural și social preoțimea nu numai nu a fost sprijinită, ci la tot pasul i-s'au pus pedeci.

Se tângue, că din fondul catolic de studii biserica gr.-catolică e de tot puțin ajutată, concurgând acest fond numai la susținerea institutului pedagogic din Ungvár.

Afirmă, că e un merit al clerului, că propaganda rusească, ce s'a făcut sub masca religiei, nu a avut urmări mai grele. Procesul dela Sighet și războiul mondial a deschis și ochii acelor, cari nu au voit să vadă până acum.

La provocarea primatului de a elimina din constituția și vicața bisericii tot, ce reamintește ortodoxia, observă memorandumul, că tot ce este în biserică comun cu ortodoxia este în conformitate cu credința catolică și cu dispozițiunile Scaunului Apostolic al Romei. Cum e limba slavă, ritul, ceremoniile în disciplina bisericească.

Ce privește calendarul, zice, că însuși statul, cum a introdus legile politice bisericești, să introducă cu putere obligatoare atât la greco-catolici cât și la gr.-orientali calendarul Gregorian în locul celui Iulian.

Memorandul acesta este un act istoric, el dovedește, că conștiința de greco-catolici e vie la ruteni, și acum au și ei curajul de a păși pe față și mai cu energie în apărarea ritului, a disciplinei și a datinilor bisericii orientale. Numai de ar merge mai departe pe calea apucată și în chestia autonomiei, luptând pentru o autonomie proprie în conformitate cu canoanele și disciplina bisericii orientale.

Ne mirăm numai, cum de s'a străcurat în memorandum, dorința, ca statul să oblige bisericile de rit oriental la folosirea calendarului gregorian. Principiis obsta.

Așezemintele bisericii noastre așa sunt de concreșcute cu felul de a gândi și a simți a poporului, în cât păstrându-le și apărându-le, întărim și apărăm însași credința catolică. Este bine să o știe aceasta și aceia, cari, se pare, că până acum nu au voit a o ști.

In semn de recunoștință.

Mare e interesul și înflăcărată dragostea, pe care, venerabilul bătrân și profesor din Praga, o nutrește față de poporul românesc. Abia l-a cunoscut și îndată a fost vrăjit de limba dulce și virtuțile curate, cari îl împodobesc, precum și de bogăția nescăpată a frumșeiilor artistice, pe cari în ceasuri de frământări sufletești poporul nostru le știe plâsmui cu atâta dibăcie. Atras de strălucirea perlelor nestimate, coboară însuș în mijlocul poporului, cu mână sârguitoare le desface din vâlul cenușiu al uitării și le arată lumii.

Când însă simțea, că fiii acestui neam au trebuință de un îndemn nobil, de un sfat înțelept, nu pregetă a-l întinde. Iar acum, când frații noștri duși de dragostea de țară și neam își împlinesc cu scumpătate și sfințenie datorința pe câmpul de războiu, și zac pe patul durerii, bătrânul cu sufletul tânăr și bun nu-și uită de ei. Ca un Samaritanian îndurător se coboară la ei, le șterge lacrimile, le alină durerile și prin melodiosul graiu românesc, rostit între străini, le îndulcește sufletele.

Față de faptele nobile și pline de abnegație ale dlui Urban, noi nu am putut rămânea reci și indiferenți, am cercat să-i arătăm dragostea și recunoștința noastră, alegându-l de membru onorar al societății noastre de lectură „I. M. Clain“. Alegerea dlui Urban de membru onorar a societății noastre de lectură i-am adus-o la prealabila cunoștință. In semn de recunoștință pentru fapta noastră, dl Urban ne trimite toate cărțile editate de dsa în limba românească, 10 proze și o scrisoare. Toate le păstrăm cu

cea mai mare scumpătate, iar scrisoarea dlui Urban, care credem, interesează întreg neamul românesc o dăm publicității.

Blaj, 23 Aprilie 1915.

Societatea „I. M. Clain“.

*

Domnilor,

De mult nu mi-s'a întâmplat să simt o bucurie sufletească atât de mare ca aceea ce mi-ați făcut-o, alegându-mă membru de onoare al societății „Inocențiu Micu Clain“. Să Vă spun de ce tocmai lucrul acesta îmi pricinuește o bucurie atât de mare.

Trebuie luat în socoteală că vestea aceasta îmi vine dintr'un oraș de care sunt legate pentru mine niște aduceri aminte din cele mai plăcute. Doar Blajul este cel dintâi oraș românesc, în care m'am opoșit aproape acum 40 de ani, aducând cu mine ce brumă am putut să-mi însușesc din cunoștințele limbii românești atât de bogate. Am petrecut acolo partea cea mai mare din vacanțele anului 1876, găsind o primire prietinoasă din partea profesorului de atunci Ioan M. Moldovanu.

Scriind numele acesta iată un al doilea motiv de ce alegerea Voastră o prețuiesc atât de mult: pasă-mi-te în denumirea Societății este cuprins tot acelaș cuvânt „Micu“ care se ascunde în acest M. din numele veneratului meu ocrotitor părintesc Ioan M. Moldovanu pentru care hrănesc în inima-mi simțimentele calde a unei recunoștințe și venerațiuni nămărginite.

La dreptul vorbind, n'a fost numele lui care în mijlocul lunii Iulie 1876 m'a ademenit să mă răpelesc tocmai la Blaj, ci al venerabilului Nestor al filologiei române, canonicul Temotei Cipariu, dar ce folos, că l'am aflat în viață, dacă era lipsit aproape cu desăvârșirea de organul fără care o convorbire este din cale afară de stingherită. În schimb am găsit în persoana lui Mol-

dovan un bărbat care mi-a făcut toate înlesnirile atât cu privire la cele trupesti cât și la cele sufletești.

Nu numai imi puse la dispoziție clasa a opta unde petreceam minunat și mă ospăta dimineața și seara, ci mă împuternicir să mă folosesc de bogata lui bibliotecă. Dară și cu privire la modesta cină, lucrul acesta era pentru mine un izvor nescăpat de desfătare sufletească și de procopseală, de oare ce totdeauna o luam împreună, stând la vorbă și tănuind despre fel de fel de lucruri.

Aducându-mi aminte de aceste cine frugale, cari mai totdeauna se compuneau din mămăliguța mănecată cu ceapă și cu brânză, adăugându-se niște codri de pâne de casă și stropindu-le toate aceste cu niște vin acrișor din viile părintelui, mă gândesc la renumele cel mare și neașteptat la care din pronia Dumnezească a ajuns în zilele aceste de răstriaște porumbul cel desprețuit și mămăliga pe care străinii, dacă îi știau de nume, a fost numai ca să-și bată joc de ea și de acei cari de veacuri se hrănesc cu ea.

Ce simțiminte duioase mă cuprind gândindu-mă la momentul, când scurtă vreme după ce sosisem în orașul vostru m'am dus la plimbare și întâlnindu-mă cu doi ciobănași am intrat cu ei în vorbă. Văzând la o depărtare oare care pe un domn îmbrăcat negru am întrebat, că cine poate să fie și am aflat, cumcă este canonicul Ioan Fekete Negruțiu, care după Moldovan deveni pentru mine prietinel cel mai bun. A fost el care la un prânz intim la care m'a demnat metropolitul, zice făcând aluzie la osârдіa cea din cale afară de mare cu care mă vedea punându-mă la studiul limbii române, că în loc de „Iarnic“ ar trebui să mă cheme „Harnic“.

Cetind cele spuse mai sus ori-și-cine își poate închipui graba și nerăbdarea cu care trei ani mai târziu, în vara 1879, vrând să dau o raită prin Ardeal, alergam să-mi revăd Blajul cel simpatic și persoanele a

FOIȚA.

În spital.

Când vei fi acasă
Dragă Nicolae,
Să nu-i spui măicuței
Lucruri din bătae.

Ea-i sărmana slabă,
Bolnăvi-s'ar poate,
Din potopul ăsta
De le-ar ști pe toate.

Tristelor surori
Spune-le, le spune,
Că nu-i rău pe aici,
Că duc zile bune.

Griji însă, din vorba-ți
Să nu înțeleagă,
Că murind rămas-am...

Ai de grije, dragă!..

Spune-le, le spune,
Că mi-e dor de ele. —
Să nu mă mai plângă
Spune-i maicii mele!

Și numai pe 'ncetul
Fă-le să 'nțeleagă. —
Iar când vor ști totul,
Mângăe-le... dragă!..

I. Negură.

Cercetașii dela sate.

Piesă din vieța cercetașilor în 2 acte și 1 tablou.

(Continuare.)

SCENA III.

Precedenții și comandantul.

Comand.: (Intră și primește salutul).

Iuliu: Trăiți Dle comandant! Vă raportez, că ceata Cerbilor a spionat împrejurimea, dar n'a aflat dușman. Tabăra este în rând.

Comand.: Și aceștia?

Iuliu: Aceștia's niște cercetași dela sate.

Comand.: (Intorcându-se către săteni) Săteni?

Andrei: (luându-și pălăria) Să dea Dumnezeu ghine!

Comand.: Să dea Dumnezeu.

Andrei: Da Dv. aveți și trânghiță?

Comand.: Avem da!

Andrei: Noa apăi lăsață-mă să suflu și io odată.

Comand.: Nu cumva? Asta doar nu-i jucărie.

Andrei: Dacă nu mă lăsați să suflu v'o ieu ș'o hi a me.

Comand.: Așa n'o să ajungi departe prietinel! Dacă ai începe cu vorbă bună... poate...!

Petru: (lui Andrei) Ni mă acolo un porumb sălbatic!

Andrei: (uitându-și toate se uită și el după porumbul sălbatic) Une-i o chiatră să-l pălesc! (caută o piatră și vrea să arunce)

Comand.: Stai pe loc!

Andrei: Da di șie să stau, când niși nu merg?!

Comand.: Dați pace porumbului!

Petru: Ni mă Andrei, că ghine toț cătă noi!

Andrei: Stai, că io is popă! (Vrea să-l lovească)

Comand.: Stai! nu-l lovi!

Andrei: Da di șie? (Din nou vrea să-l lovească, dar)

Bubu: (il prinde pe dinapoi, încât Andrei nu-și poate mișca mâinile) Te-am prins ne-trebnicule!

Andrei: Lasă-mă mă scălciatule! Mă nădrăgarule că de nu fți sparg capul cu chiatra asta! (copiii de țărani vreau să sară

căror cunoștință făcusem în 1876. Petrecerea mea n'a fost de această dată atât de îndelungată ca cea dintâia oră, dragostea însă cu care am fost primit a fost atât de sinceră, în cât aducerea aminte a ținut sdравăn cei 32 de ani, cari au trecut de atunci până la toamna anului 1911, când pentru a treia și de bună seamă pentru cea din urmă oră venii acolo ca să iau parte la serbările mărețe ale Asociațiunii.

Prietenul meu Andrei Bărseanu m'a poftit să iau parte și eu ca membru de onoare, bănuind însă, că îmbulzeala va fi mare și fiindu-mi teamă ca nu cumva să sufăr cu privire la locuință, ti aminti de treabă. Atâta ti fu de ajuns ca să mă poftescă să locuiesc la P. S. Sa cu toate că e cam „deranjat cu cortel“. Cuvintele acestea nu mă lămurau îndestul, că de ce deranjare este vorba, sosind însă văzui cum stă treaba: tocmai atunci în locul reședinței sale care fusese tot aceea a lui Cipariu s'a zidit o casă măreață care nu era încă gata cu desăvârșire și atunci se vedea silit de a închiria locuința unui alt canonic.

În locuința aceasta erau într'adevăr trei odăi și din ele mai mică a ținut-o pentru el, pe când în cele două adăposti pe dnii Petrescu, tată și fii și pe mine. De mâncat însă mâncam în fosta bucătărie a lui Cipariu, tot din grădina aceluiasi îmi aducea veneratul meu prieten niște struguri să tot mănânci și să nu te sature. Apoi mi s'a făcut și cinstea de m'a poftit Escelenția Sa Metropolitanul la masă unde față cu vre-o 150 îmi fu dat să rostesc acel toast care s'a și tipărit în lucrarea iubilară.

Vedeți din toate cele scrise de mine, că am destule motive să primesc alegerea cu care m'ați onorat cu cea mai mare plăcere. Vă mulțumesc încă odată și vă doresc tuturor voie bună și sănătate.

Praga, 13 Aprilie 1915.

Dr. Ioan Urban Jarnik
profesor universitar.

în ajutor lui Andrei, dar sunt întâmpinați de cercetași).

Andrei: (Sbătându-se în brațele lui Bubu). Soarele tău mă cotofleantule, mă hăbăucule, lasă-mă, că îți fac chieptul una cu foalele.

Bubu: Strigi în zadar! Nu de geaba am avut eminență din gimnastică. Din mâniile mele nu scapi!

Comand.: Ascultă prietine! Cum te cheamă?

Bubu: (dela spatele lui Andrei) Andrei Mățocă!

Comand.: Ascultă dar prietine Andrei. Nu te teme. Nici un fir de păr nu-ți mișcăm dela loc. Am vrut numai, ca tu să nu lovești porumbul. Inseamnă-ți bine, că să omori o făptură așa de nevinovată este o mișelie. Te-am prins și te-am ținut acum, ca de altădată să înveți omenie: să cruți făpturile lui Dumnezeu. (Cătră Bubu) Lasă-! (Bubu îl lasă) De aici poți vedea, că cercetașii adevărați apără și nu chinuiesc animalele, fie acelea chiar și porumbi sălbatici! Acum vă puteți duce!

Andrei: Sănătate bună! (Dupăce s'a depărtat puțin). Lăsați numai nădrăgarilor că vo fac io asta de știu, că nu v'o cădea ghine! (Țărani iei).

(Va urma).

Conrad, Bolfras și Burian în audiență la regele. După cum se anunță din Viena, Marți înainte de amiază, regele a primit în audiență la castelul regal din Schönbrunn pe ministrul de externe, baronul Burian, șeful statului maior, Conrad von Hötendorf și șeful biroului de presă militar, baronul Bolfras. Audiența a durat două ore. Între regi, generalisimi și alți bărbați politici de ai puterilor beligerante adeseori au avut loc întrevederi la cartierele generali. Vârsta înaintată a regelui nostru nu-i condece ca și el să viziteze personal cartierul nostru de războiu și acolo să se întrețină cu comandantii și conducătorii războiului, după cum face împăratul Wilhelm care cercetează des pe Falkenheim sau cancelarul imperial Beethman-Holweg, Țarul cercetează pe generalisimul oastei rusești, Nicolaevici, Poincare pe Joffre. Fiind regele nostru împedecat de greutatea bătrânețelor se cerceteze statul maior, este de lipsă ca el să se prezinte la regele, dela care are să ceară consiliul de lipsă pentru afacerile, care aparțin războiului.

În audiența de Marți acordată de regele statului maior, probabil, să vor fi luat hotăriri, cari vor decide mersul războiului.

Sedința din 20 crt. a Camerei ungare. Se deschide la timpul fixat și e prezidată de Beöthy Pál. După pertractările mai multor chestii de ordin personal se trece la ordinea zilei.

Contele Tisza prezintă noile proiecte referitor la prolongarea excepțională a sesiunii actuale a dietei și proiectul suplimentar privitor la legile excepționale de pe timpul războiului.

Ministrul justiției Balogh prezintă patru proiecte de lege: Modificarea judicaturii Curiei privitor la alegerea deputaților dietali; responsabilitatea materială a trădătorilor de patrie; proiectul în chestia retorsiunii față de liferanții armatei și modificarea legii privitor la cauziile foilor politice.

Ministrul de comerț Harkány are câteva proiecte și rapoarte din sfera sa de competență.

Ministrul honvezimii Hazai Samu prezintă proiectul privitor la modificarea legii glotașilor, spre a putea fi împărțiți în corpurile de armată recrutate din Galiția și Bucovina.

Ministrul de finanțe Teleszki prezintă între altele proiectul referitor la înființarea centralei institutelor de bani.

Proiectele și rapoartele se transpun comisiilor, spre a fi discutate.

După o scurtă discuție provocată de ordinea statorită de prezident ședința se ridică cu adausul ca numai Joi în 22 să se continue.

Sedința din 22 l. c. a Camerei ungare. Joi, camera a avut o scurtă ședință, care s'a deschis la 11 fără un sfert, s'a stabilit ordinea de zi pentru proxima ședință. La ședințe toate partidele au fost prezentate prin numeroși depuși.

În galerii se adunase de cu vreme mult public în speranța, că vor avea loc debateri și discuții animate. N'a avut loc nici o dezbaterie, ci referenții s'au prezentat rapoartele asupra legilor cari au fost date comisiunilor pentru prealabila discuție. După ce se declară ședința deschisă, președintele

cetește răspunsul arhiducelui Friderich la telegrama de salut, pe care i-a trimis-o camera. Se trece la ordinea zilei și se ceteșc diferite proiecte de ale guvernului între cari și proiectul referitor la chemarea la arme a celor de 18 și 43—50 ani, proiectul despre prolongarea mandatelor deputaților, luarea măsurilor excepționali, cari sunt reclamate de stările de războiu.

După stabilirea ordinei de zi, președintele Beöthy propune ca proxima ședință să se fixeze pentru ziua de 26 Aprilie, ceea ce camera o primește.

După autentificarea procesului verbal, ședința se ridică la 11 $\frac{1}{2}$ ore.

Conferența Comitetului Național. Duminică și Luni, în 18 și 19 l. c. s'au întrunit în Budapesta, fiind invitați din partea prezidiului, mai mulți membrii de-ai Comitetului Național. Ereau de față sub prezidenția d-lui Dr. Teodor Mihali, deputații dietali: Vasile Damian, Dr. Ștefan C. Pop și Dr. Nicolae Șerban, dimpreună cu membrii Comitetului: Dr. Valer Branisce, Vasile Goldiș, Nicolae Ivan, Dr. Aurel Lazar, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Nicolae Vecerdea și Dr. Aurel Vlad. S'au ținut două conferențe, în care s'a expus și discutat actuala situație politică având în vedere și întrunirea camerei ungare, care s'a deschis în 19 l. c. Cei întruniți au fost de perfect acord atât cu privire la constatarea rezultatului obținut cât și cu privire la hotărârile luate.

Războiul european.

Budapesta, 22 Aprilie. (Oficial).

În Polonia rusească și Galiția apuseană s'au dat lupte locale de artilerie. Pe frontul din Carpați, prin asalt, am respins cu multă vehemență atacul inamicului contra pozițiilor noastre situate pe ambele laturi ale pasului Uzsok. Atacurile înverșunate au fost zădărnice, parte de focul intensiv al artileriei noastre, parte au fost respinse de contraatacurile cavaleriei noastre, ceea ce din nou a produs imense pierderi inamicului. Dușmanul atacând pozițiile noastre, cari sunt pe un pisc de deal, a lăsat în urmă peste 400 cadavre. Au escelat cu deosebire regimentul 12 de infanterie din Brașov și regimentul de honvezi 22 și 24 din Vașarheiu, precum și artileria, care a luat parte în aceste lupte. Am făcut prinsonieri 1200 ruși. Pe celealalte secțiuni a frontului din Carpați precum și în Galiția sudostică și Bucovina au avut loc lupte de artilerie și mici încăerări.

Berlin, 20 Aprilie. (Oficial).

Frontul apusean: Spre sud de canalul Sabasse și nord-vest de Arras am explodat cu succes câteva mine. În Argonne, pe zona dintre Maas și Mozel, s'au dat aprigi lupte de artilerie. În părțile apusene de Bois de Pretre azi noapte, dupăce am pușcat asupra francezilor, ne-au atacat, dar i-am respins cu mari pierderi pentru ei. Ieri, pe coasta de nord dela Hart-

mannsweilkerkopf, am nimicit un punct de operațiune dușman, iar seara am respins un atac de al inamicului.

Pe frontul ostic situația e neschimbată.

Diverse.

O binemerită cruce. Zelosul și cucernicul prefect al seminarului teologic gr.-cat. din Oradea-mare, pâr. *Ludovic Vida*, care dela începutul mobilizării face pe preotul militar, pentru meritele câștigate în câmpul de luptă, a fost distins cu crucea de aur clasa II. — Felicitări!

La fondul orfanilor și văduvelor de meserieși români, administrat de cătră „Societatea meserieșilor români din Blaj” a contribuit părintele *Liviu Costea* din Feisa 6 cor. întru amintirea fiului său *Marius*; iar la fondul casei meserieșilor, *George Mureșan*, preot, *Harastaș* 1 cor.

Distincții militare. Inregistrăm o nouă serie de soldați români, decorați pentru vitejia lor dovedită în fața dușmanului:

Maj. Sa *Impăratul Wilhelm* a conferit „Crucea de fer” dlui căpitan *I. Vidrighin* din reg. 63.

Maj. Sa *Monarhul nostru* a conferit ordinul *Coroana de fer cl. III.* cu decorația de războiu pentru ținută vitejească încoronată de succes dlui colonel *Nicolae Lugoșan* din reg. de art. 19.

Crucea de cavaler al ordinului *Franz Iosef* pe funta crucii militare pentru merite câștigate în fața dușmanului s'a conferit medicului de ștab *Dr. Samuil Rareș*, comandantul ambulanței de divizie 33.

Crucea de aur pentru merite cu coroana pe funta medaliei de vitejie pentru ținută vitejească în fața dușmanului s'a conferit medicului de regiment *Dr. Eugen Curta* din bat. 23 de vânători.

Cu lauda prealaltă (*Signum laudis*) au fost distinși sublocotenentii în rez. *Aron Simon* dela reg. 85 și *Iosif Vojnar* dela reg. 33 de art.

Crucea de aur pentru merite pe funta medaliei de vitejie s'a conferit stegarului i. r. *Iosif Cuc* dela reg. 74 și sergentului major *R. Coțoiu* dela ambulanța de divizie 33.

Prezentarea glotașilor de 24 și 20 ani. Toți acei cetățeni ungari obligați la gloate, cari sunt născuți în 1891 sau 1895 și cu ocaziunea asentărilor au fost sflați de apți pentru serviciul de arme, sunt obligați, ca cu data de 15 Maiu, să se prezinte la serviciul activ de arme. Ordinațiunea se estinde și asupra supușilor din Austria sau Bosnia și Herțegovina, cari de prezent sunt în patria noastră. Cu data de 15 Maiu sunt datori să se prezinte și acei cetățeni, cari sunt asentaji ca voluntari, fără să se iee în considerare ani în cari s'au născut. Afară de aceștia pe 15 Maiu sunt datori să se prezinte, la comanda militară de întregire, acei cetățeni aparținători de rezervă, cari nu au fost chemați la timpul său pentru instrucția militară, și toți acei preoți hironiți obligați la gloate, de orice confesiune ar fi, cari din oarecare motive nu-și pot implini oficiul preotesc.

Vânzarea țigărilor și țigaretelor. Ministrul ungar de finanțe a dat ordin, pentru evitarea boalelor contagioase, prin care cumpărătorii sunt oprți să-și iee din cutii țigările sau țigaretetele la vânzarea cu bucata. Ele au să fie scoase și servite clientelei de personalul pentru serviciu al tutungeriilor sau altor localuri unde se vând țigări și țigaretete.

Insemnătatea Dardanelor în exportul României. Pentru exportul ce se face din România, Dardanelele sunt de o importanță deosebit de mare. După cum arată datele statistice România a exportat prin Dardanele în decursul anului 1913, 2.718.922 tone grâu, 195.234 tone făină, 138.805 tone lemne de edificat. În 1914 statisticele ne arată un export de grâu 1.914.894 tone, 110.318 tone făină, 70.195 tone lemne de edificat și 655.993 tone petrol. Ce influență mare are închiderea Dardanelor asupra exportului român, ne arată conscrierea statisticilor de export, care a avut loc în 1 Ianuarie 1914, când Turcia a declarat de oprit trecerea exportului prin Dardanele. Așa România în timpul acesta a exportat numai 249.365 tone grâu, 31.715 tone făină, 133.292 tone petrol și 1080 tone lemne de edificat. Datele statistice arată evident, că România pentru valorizarea produselor sale are mare lipsă de libera comunicație pe marea Neagră și Dardanele.

Atentatul contra dlui Davila. După cum se anunță din București, poliției i-a succedat să dețină pe individul *Ioan Dumitru* care a săvârșit atentatul contra directorului de teatru, *Davila*. Deținerea a avut loc în Braila de unde a fost adus la București. Atentatorul, care a fost servitor la casa dlui *Davila*, la interogator a declarat, că a săvârșit atentatul din răzbunare, fiind de multe ori brutalizat de stăpânul său. Atentatorul nu recunoaște motivul adevărat, care l-a îndemnat să comită fapta, de aceea poliția continuă ancheta.

Prețul maximal al cartofilor. Ministrul, într'un număr recent din foaia oficioasă, publică o ordinațiune prin cari sunt obligați toți proprietarii să-și insinue depozitul de de cartofi la comisiunea regnicolară agricolă. Ordinațiunea ministerială stabilește prețul maximal al cartofilor la 11 cor. de metru majă, în care sumă se cuprind și speșele de transport până la gara unde s'au comandat. Prețul maximal se referă numai întrucât cartofii sunt cedați pe seama comisiunii regnicolare agricole și nu la vinderea ce cade în afară de aceasta. Ordinațiunea a intrat în vigoare.

Mulțămită publică. La fondul studenților morboși dela școalele din Blaj, au binevoit a contribui încă: *Iuliu Pop* paroh în *Urca de câmpie* 2 cor. (tot d-sa a dat și pentru masa studenților 2 cor.) *Ariton Peculea* preot *Slimnic* 2 cor. Li se exprimă prin aceasta sinceră mulțămită. *Direcțiunea gimnazială.*

Bani de argint de 2 coroane în circulație. Institutul de bani austro-ungar din nou a pus în circulație o sumă mare de bani de argint de 2 coroane, prin ce se va ușura cumpărarea articlilor mai mici. În special dela frontiera provinciilor aparținătoare Austriei se anunță încontinuu, că țărănimea schimbă bancotele de hârtii în bani de argint, prin ce subtrag argintul din circulație.

Abuzuri cu conserva de cafea pentru miliție. De când autorităților militari le-a succedat să demascheze marile înșelăciuni ce se comiteau cu vinderea și cumpărarea articlilor pentru miliție, ele sunt cu multă atenție la prețul și articlile ce-i preiau dela furnizorii pentru armată. Miliția nu de mult a făcut o comandă la două depozite din provincie, la unul de o jumătate de milion, iar cealaltă de două milioane de scaturi cu conservă de cafea. În înțelesul pactului dintre fabrici și autoritățile militare, fiecare pătrătel de cafea-conservă avea să aibă o greutate de 46 gr., dintre cari 8 gr. să fie cafea curată, iar restul zahăr, surrogat de cafea și de smochine. După ce comanda a fost efectuată, autoritățile militare au constatat, că unii furnizorii s'au abătut dela prescrișele de mai sus și în loc de 8 gr. cafea curată au pus la conservă 2—3 gr., iar restul a fost suplinit cu surrogat de cafea și de smochine. Contra abuzului autoritățile militare au făcut demersurile necesari la căpitanul suprem, care a pornit ancheta pe o rețea estinsă. Ancheta a avut rezultate bune, așa că furnizorii pentru miliție, complicitii acestui abuz, sunt sub paza poliției. Din ancheta de până acum s'a constatat, că societatea a transportat circa două milioane de conservă rea și nenutritoare, din cari furnizorii au avut un câștig de 50 mii coroane, iarăș de pe spatele armatei.

Biblioteca academiei române.

În luna Martie 1915 s'au consultat de 887 cititori 2234 volume și broșuri tipărite: de 190 cititori s'au consultat 982 manuscripte, 9398 documente, 18 cărți vechi românești (1508—1830).

Colecțiunile Bibliotecii au sporit în această lună cu 318 volume și broșuri, 216 numere de reviste române, 162 reviste străine 3 atlase și hărți, 10 stampe și portrete, 6 volume manuscripte, 12 documente, 79 fotografii, 1 album, 742 foi volante, 4 note muzicale, 3 obiecte de muzeu și 15 monete.

Biblioteca e deschisă în fiecare zi de lucru pentru cărțile tipărite dela 8 ore dimineața până la 6 seara, pentru manuscripte și documente dela 8 la 12 și dela 1 la 6.

Posta Administrațiunii.

Am primit și chitam abon. dela: *Jacodul român* pe 1914 sem. 1-iu. — *Arpașul de jos* pe 1915 sem. 1-iu. — *Kebelesztiván* pe 1915. — Numerii reclamați se trimit — *Cucerdea rom.* pe 1/9—31/12 1913. — *Pogăceaua* pe 1915. — *Buzna* pe 1/9 1912—1/3 1915. — *Rechitova* pe 1/6 1911—1/6 1912. — *Casina, Abrud* pe 1915 sem. 1-iu. — *Archiud* pe 1915 sem. 1-iu. — *Ciachi gârbău* pe 1914. — *Hagyáslâpos* pe 1/12 1906—1/6 1908. — *Șopter* pe 1913. — *Custelnic* pe 1/5 1913—1/5 1914. — *Sajó* (p. *Rozavlia*) pe 1914 și 1915 sem. 1-iu. — *Barlafalu* pe 1/4—1/10 1915. — *Mineiu* pe 1914 sem. 2-lea. — *V. P. Lăpușul rom.* pe 1914 sem. 1-iu. — *Pomi* (Sătmar) pe 1915 1-iu.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:

Augustin Gruția.